

สถาปัตยกรรมฐานข้อมูล

204204 Database Design &
Development
บรรยายครั้งที่ 3

วัตถุประสงค์รายครั้ง

นักศึกษาสามารถ

- อธิบายโครงสร้างสถาปัตยกรรมสามระดับได้อย่างถูกต้อง
- บอกประเภทความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

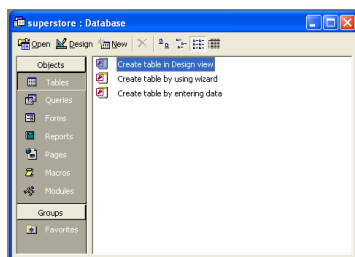
หัวข้อการบรรยาย

- สคีมา และ Instance
- สถาปัตยกรรมสามระดับ
- ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

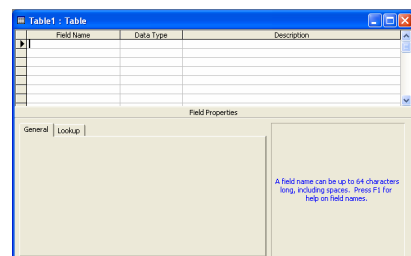
สคีมา และ Instance

- สคีมา (Schema) หมายถึง โครงสร้างข้อมูลหรือนิยามข้อมูล
- Instance หมายถึง เนื้อข้อมูลที่เก็บอยู่ในโครงสร้างข้อมูล

สคีมา และ Instance

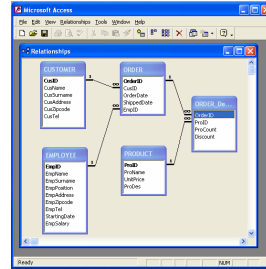
สคีมา และ Instance

สคีมา และ Instance

Order_Detail	Emplyee	Product
OrderID	EmpID	ProID
ProID	EmpName	ProName
ProCount	EmpSurNa	UnitPrice
Discount	me	ProDes
	...	

สคีมา และ Instance

สคีมา และ Instance

รหัสลูกค้า	ชื่อ	นามสกุล	ที่อยู่	รหัสไปรษณีย์	เบอร์โทรศัพท์
00001	สมคิด	อยู่เสมอ	222 ต.โลกกรวด อ.เมือง จ.นครราชสีมา	30000	0-4421-4124
00002	สมหญิง	งามทรัพย์	14/77 ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพฯ	10300	0-2666-7766
00003	สมชาย	หล่อดำ	111/100 แขวงวังใหม่ เขตวังท่า กรุงเทพฯ	10290	0-1111-2323
00004	สมปอง	มีกิจ	1/1 ถนนมุขมนตรี อ.เมือง จ.นครราชสีมา	30000	0-4444-4441
00005	สมส่วน	มีบุญ	123 ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	40002	0-4324-2333

สคีมา และ Instance

รหัสพนักงาน	ชื่อ	นามสกุล	ตำแหน่ง	ที่อยู่	รหัสไปรษณีย์	เบอร์โทรศัพท์	วันบรรจุเข้าทำงาน	เงินเดือน
11111	แก้วใจจริง	แก้วจริง	พนักงานขาย	99/7 หมู่บ้านสุขุมวิท ราชเทวี กรุงเทพฯ	10100	0-2978-7879	11/30/2001	20005
22222	เมตตา	อุบลพร	พนักงานขาย	54/8 ต.โลกเจริญ อ.โลกเจริญ จ.ชลบุรี	19000	0-6544-5643	12/11/2002	12000
33333	สตีล	แอมเมก โกล	พนักงานขาย	12 อาคาร D นิคมธานี ถนนลาดพร้าว กรุงเทพฯ	10910	0-2777-4455	12/30/2002	8000
44444	ดลดา	ไม่เดี๋ย	พนักงานส่งเสริม	99/100 หมู่บ้านสุขุมวิท ราชเทวี กรุงเทพฯ	10100	0-2978-7788	5/2/2003	7000
55555	รุ้งน้อย	แก้วใจ	พนักงานช่วยขาย	55/55 อาคารเฉลิม ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ	10210	0-9977-7700	10/1/2001	20200

สคีมา และ Instance

รหัสสินค้า	ชื่อสินค้า	ราคาต่อหน่วย	รายละเอียดสินค้า
10000	หมวกใบลาน	2,000.00	ทำจากใบลานอ่อน ประดับมูซ
20000	เสื้อ	1,500.00	ทำจากเศษผ้าไหม ประทำครJapan
30000	กางเกง	4,999.00	ทำจากขนแกะอายุ 9 เดือน
40000	กระเป๋าหนัง	4,700.00	ทำจากหนังกระรอกเผือก
50000	รองเท้า	3,500.00	รองเท้าผ้าใบแฟชั่นจากญี่ปุ่น ราคาพิเศษช่วงปลายปี

สคีมา และ Instance

Order_Detail	Emplyee	Product
OrderID	EmpID	ProID
ProID	EmpName	ProName
ProCount	EmpSurNa	UnitPrice
Discount	me	ProDes
	...	

สถาปัตยกรรมสามระดับ

- กำหนดมาตรฐานโดย ANSI (American National Standards Institute) ในปี 1975
- ประกอบด้วย
  - ระดับภายนอก (External level)
  - ระดับความคิด (Concept level)
  - ระดับภายใน (Internal level)

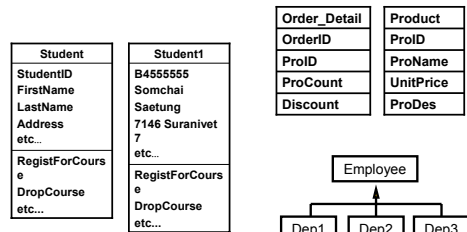
ระดับความคิด (Concept level)

- วิเคราะห์ความต้องการ ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล แล้วนำมาเขียนสคีมา (Schema)
- สคีมาระดับเชิงมโนภาพ (Conceptual schemas level) จะเป็นตัวเชื่อมระหว่างสคีมาระดับภายนอกกับระดับภายใน
- สคีมาที่ได้จะเป็น logical schema

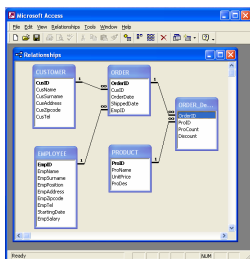
ระดับภายใน (Internal level)

- เป็นการจัดเก็บข้อมูลจริง ๆ ในหน่วยความจำ
- สคีมาระดับภายใน (Internal schemas level) จะอธิบายฐานข้อมูลทางกายภาพจริง ๆ

ระดับภายใน (Internal level)

ระดับภายใน (Internal level)

ระดับภายนอก (External Level)

- หน้าต่างหรือวิว (view) ที่ผู้ใช้ภายนอกมีสิทธิเข้าไปใช้ได้
- โปรแกรมจะมองเห็น โครงสร้างข้อมูลเพียงบางส่วนเท่านั้น
- สคีมาระดับภายนอก (External Schema) เป็นการแสดงข้อมูลที่ถูกรังมาจากฐานข้อมูลที่อยู่ในระดับแนวคิด เฉพาะส่วนที่ต้องการ

ระดับภายนอก (External Level)

Employee	Product
EmpID	ProID
EmpName	ProName
EmpSurName	UnitPrice
...	ProDes

ระดับภายนอก (External Level)

Order_Detail	Employee	Product
OrderID	EmpID	ProID
ProID	EmpName	ProName
ProCount	EmpSurName	UnitPrice
Discount	...	ProDes

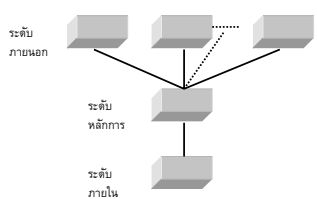
ระดับภายนอก (External Level)

รหัสลูกค้า	ชื่อ	นามสกุล	ที่อยู่	รหัสไปรษณีย์	เบอร์โทรศัพท์
00001	สมคิด	อยู่หม่อม	222 ซ.โยกยาวท อ.เมือง จ. นครราชสีมา	30000	0-4421-4124
00002	สมหญิง	งามทรัพย์	14/77 ถนนกลางท้าว ม.บางปะปี อ.สูงพูนท-1	10300	0-2666-7766
00003	สมชาย	หล่อดำ	111/100 แขวงวิภาวดีรังสิต อ.เมือง จ. กรุงเทพมหานคร	10290	0-1111-2323
00004	สมปอง	มีกิจ	1/1 ถนนชุมชนเทวี อ.เมือง จ. นครราชสีมา	30000	0-4444-4441
00005	สมส่วน	มีบุญ	123 ซ.ไทยเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น	40002	0-4324-2333

ระดับภายนอก (PASCAL)	ระดับภายนอก (COBOL)
EMP = RECORD ID : INTEGER; SAL : INTEGER; END;	01 EMPREC. 02 ENO PIC 9(6). 02 DEPNO PIC 9(4).
ระดับหลักการ	CHARACTER (6) CHARACTER (4) NUMBER (6)
EMPLOYEE EMP_NUMBER DEP_CODE SALARY	
ระดับภายใน	LENGTH=18 TYPE=BYTE(6),OFFSET=0 TYPE=BYTE(6),OFFSET=6,INDEX=EMPX TYPE=BYTE(4),OFFSET=12 TYPE=FULLWORD,OFFSET=16
STORED_EMP PREFIX ENO DEPCODE PAY	

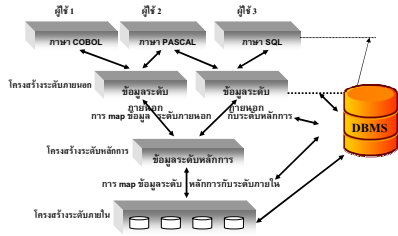
สถาปัตยกรรมสามระดับ

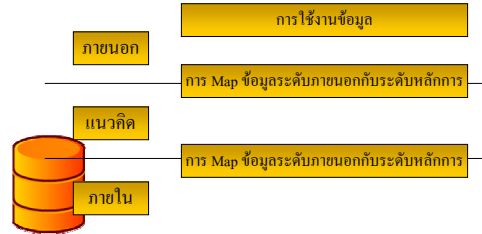
ความเป็นอิสระของข้อมูล

- ความไม่พึ่งพิงทางตรรกะ (Logical Data Independence)
  - สคีมาระดับภายนอกจะมีรูปแบบที่คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไป แม้จะมีการเปลี่ยนสคีมาระดับเชิงโมกภาพ
- ความไม่พึ่งพิงทางกายภาพ (Physical Data Independence)
  - สคีมาระดับเชิงโมกภาพจะมีรูปแบบที่คงที่แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ

ความเป็นอิสระของข้อมูล

การออกแบบฐานข้อมูล

ความเป็นอิสระของข้อมูล

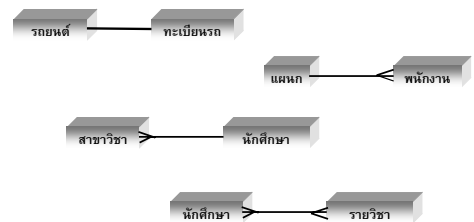
ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

- แบบ Mandatory
  - ต้องมี (must be) แทนด้วยเส้นทึบหรือเส้นตรง 2 เส้น
- แบบ Optional
  - อาจจะมี (may be) แทนด้วยเส้นตรงประหรือเส้นตรง 1 เส้น

ชนิดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

- แบบ 1 : 1 (one to one)
- แบบ 1 : m (one to many)
- แบบ m : 1 (many to one)
- แบบ m : n (many to many)

ชนิดความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

วัตถุประสงค์รายครั้ง

นักศึกษาสามารถ

- อธิบายโครงสร้างสถาปัตยกรรมสามระดับได้อย่างถูกต้อง
- บอกประเภทความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลได้อย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์รายครั้ง

นักศึกษาสามารถ

- อธิบายวิวัฒนาการของระบบสารสนเทศได้
- บอกความหมายของระบบแฟ้มข้อมูล และฐานข้อมูลได้
- อธิบายความถูกต้องและความเป็นอิสระของข้อมูลได้อย่างถูกต้อง
- บอกคุณลักษณะที่ดี องค์ประกอบ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับฐานข้อมูลได้อย่างถูกต้อง